

LBBRIS

We know
books

Dan Vasile

ISTORIA FABULOASĂ A CUPEI MONDIALE

*1001 de fapte unice
despre competiția supremă*

FOTBAL, NU GLUMĂ!	5
ISTORIC	7
TURNEELE FINALE	27
CAMPIONATUL MONDIAL DIN ITALIA (EDIȚIA 1934).....	50
CAMPIONATUL MONDIAL DIN FRANȚA (EDIȚIA 1938).....	61
CAMPIONATUL MONDIAL DIN BRAZILIA (EDIȚIA 1950).....	77
CAMPIONATUL MONDIAL DIN ELVEȚIA (EDIȚIA 1954).....	92
CAMPIONATUL MONDIAL DIN SUECIA (EDIȚIA 1958).....	103
CAMPIONATUL MONDIAL DIN CHILE (EDIȚIA 1962).....	115
CAMPIONATUL MONDIAL DIN ANGLIA (EDIȚIA 1966).....	126
CAMPIONATUL MONDIAL DIN MEXIC (EDIȚIA 1970).....	141
CAMPIONATUL MONDIAL DIN R.F. GERMANIA (EDIȚIA 1974).....	152
CAMPIONATUL MONDIAL DIN ARGENTINA (EDIȚIA 1978).....	166
CAMPIONATUL MONDIAL DIN SPANIA (EDIȚIA 1982).....	175
CAMPIONATUL MONDIAL DIN MEXIC (EDIȚIA 1986).....	186
CAMPIONATUL MONDIAL DIN ITALIA (EDIȚIA 1990).....	201
CAMPIONATUL MONDIAL DIN S.U.A. (EDIȚIA 1994)	214
CAMPIONATUL MONDIAL DIN FRANȚA (EDIȚIA 1998).....	228
CAMPIONATUL MONDIAL DIN COREEA DE SUD ȘI JAPONIA (EDIȚIA 2002).....	243
CAMPIONATUL MONDIAL DIN GERMANIA (EDIȚIA 2006)	257
CAMPIONATUL MONDIAL DIN AFRICA DE SUD (EDIȚIA 2010).....	270
CAMPIONATUL MONDIAL DIN BRAZILIA (EDIȚIA 2014).....	289
CAMPIONATUL MONDIAL DIN RUSIA (EDIȚIA 2018).....	293
STATISTICĂ	297
REZULTATE	334
ROMÂNIA LA CAMPIONATUL MONDIAL	372
NOTE	382
BIBLIOGRAFIE	393

CAMPIONATUL MONDIAL DIN ITALIA (EDIȚIA 1934)

Perioada: 27 mai – 10 iunie

Țara gazdă: Italia

Câștigătoare: Italia

Finalistă: Cehoslovacia

Golgheter: Oldřich Nejedlý (Cehoslovacia) – 5 goluri

Balonul de Aur: Giuseppe Meazza (Italia)

Numărul echipelor participante: 16

Debutante: Austria, Cehoslovacia, Egipt, Elveția, Germania, Italia, Olanda, Spania, Suedia, Ungaria

Număr de meciuri: 17

Meciuri încheiate la egalitate: 1

Goluri înscrise: 70

Media de goluri: 4,1

Stadioane: 8

Orașe: 8

Număr de spectatori: 363.000

Media de spectatori: 21.352

România: calificată, eliminată în primul tur, de Cehoslovacia.

Cel mai bun portar: Ricardo Zamora (Spania)

CUPA DIN 1934

Conform principiului „o ediție – un continent”, Cupa Mondială din 1934 trebuia să fie găzduită de Europa. Primul pas pentru îndeplinirea acestui obiectiv a fost făcut la reuniunea de la Nürnberg, acolo fiind formată o comisie organizatorică. Acest grup de lucru va prezenta la proximosul Congres al FIFA observații de importanță vitală pentru desfășurarea în condiții bune a celei de-a doua ediții. În primul rând,

s-a stabilit o limită de 16 țări pentru echipele participante la faza finală. Apoi a fost determinat modul în care se vor juca partidele eliminatorii în condițiile înscrierii unui număr mai mare de echipe, iar ultima observație a ținut de distribuirea pe zone geografice a țărilor înscrise, pentru evitarea unor deplasări lungi și costisitoare în preliminarii.

La 22 mai 1931, Congresul FIFA s-a reunit în Berlin. Principalele observații ale comisiei organizatorice au fost aprobate. Spania și Ungaria și-au prezentat candidaturile pentru găzduirea Cupei Mondiale. Un an mai târziu, Federația austriacă a propus ca dată pentru următorul turneu final anul 1936. Propunerea a fost însă refuzată. Spania și Ungaria au renunțat la candidaturile lor, iar Italia și Suedia au fost țările care și-au disputat organizarea ediției din 1934. Dezbaterile au dat câștig de cauză Italiei. Reprezentantul italian a solicitat o confirmare a deciziei. La Congresul de la Stockholm, în 8 octombrie 1932, s-a confirmat: Campionatul Mondial din 1934 se va juca pe terenurile italiene. Termenul maxim de înscriere al echipelor a fost fixat pentru ziua de 28 februarie 1933.

La data încheierii înscrierilor, totalul a fost de 27 de țări care doreau să participe la Mondial. După scurgerea termenului fixat au mai existat solicitări (Argentina, Bulgaria, Grecia, Palestina și Peru), iar numărul țărilor înscrise a crescut la 32. Chile, Peru și Turcia s-au retras după ce se stabiliseră grupele preliminare, însă, după anemica participare din 1930, numărul țărilor care își manifestaseră interesul pentru noua ediție întrecea toate așteptările. Absențele de marcă ale turneului din 1934 au fost Anglia – aflată mereu în conflict cu FIFA – și campioana mondială, Uruguay.

PRIMELE PRELIMINARII

A fost prima ediție la care s-au organizat preliminarii. Primul meci din această fază s-a disputat în ziua de 11 iunie 1933, la Stockholm, între selecționatele Suediei și Estoniei. Suedezii au învins cu 6-2.

În calificările europene au fost înscrise 21 de echipe, împărțite în opt grupe. Turcia a fost plasată în grupa asiatică, împreună cu Egipt și o selecționată a Palestinei, teritoriu aflat, în acel moment, sub protectorat britanic. Această selecționată, compusă din jucători britanici, evrei și un singur fotbalist arab, poate fi socotită ca prima reprezentantă a Asiei în

calificările Campionatului Mondial.

În 1934 a fost și singura dată când țara organizatoare a jucat în preliminarii. A fost o situație care, probabil, a dat ceva emoții organizatorilor. Gândiți-vă cum ar fi arătat o ediție de Cupă Mondială fără țara gazdă printre participante? Italia a fost repartizată în grupa a 3-a europeană, alături de Grecia. După o victorie a *Squadrei Azzura* în meciul tur, cu 4-0, grecii s-au retras din preliminarii.

„COPPA DEL DUCE”

Benito Mussolini, conducătorul Italiei fasciste, și-a dorit cu ardoare să organizeze ediția din 1934 a Cupei Mondiale. *Il Duce* știa că sportul poate fi folosit ca un excelent instrument de propagandă. Pentru a-și atinge scopul, Mussolini a împânzit țara cu stadioane moderne și, atunci când a simțit că FIFA ezită, a adus în discuție chiar finanțarea, de către statul pe care îl conducea cu mână de fier, a întregii competiții. Pe de altă parte, după „prima aventură mondială”, cea din 1930, chiar și pentru visătorul Jules Rimet a devenit clar că o competiție de talia Cupei Mondiale nu mai putea fi organizată într-un singur oraș și fără resurse substanțiale. Cu patru ani în urmă, Uruguay plătise cheltuielile participanților și tot reușise să păstreze un profit confortabil, dar ștacheta se înălțase. Reprezentantul Federației italiene a asigurat FIFA că țara sa este capabilă să susțină întreaga „povară” financiară a organizării unui asemenea eveniment, aruncând în luptă și argumentul infrastructurii: seria impresionantă de stadioane construite sau renovate complet în perioada 1927-1932. La Congresul Federației Internaționale, de la Stockholm, în 1932, Suedia, cealaltă țară care candida pentru organizarea ediției secunde a Mondialului, s-a retras din cursă, iar Italia a primit ceea ce-și dorea. La turneul final, *Squadra Azzura*, cu un 11 redutabil, e adevărat, a cucerit în cele din urmă trofeul. Împinsă, uneori, de la spate de „cavaleri ai fluierului” precum René Mercet și Ivan Eklind, echipa lui Vittorio Pozzo a primit, după finală, două trofee: unul, pe care îl știm, a fost „Zeița de Aur”, opera lui Abel Lafleur, celălalt, mai puțin cunoscut, a fost un trofeu comandat special de Mussolini pentru acest turneu. Era o adevărată operă de artă, acoperită cu pietre prețioase, și de șase ori mai mare decât trofeul Cupei Mondiale. I s-a spus „Coppa del Duce” și reprezenta simbolul grandorii aceluia adevărat „imperiu fascist”, care era Italia anilor interbelici.

„IL DIO“ și „diavolii“ din fața porții

*Povestea lui Mircea David,
portarul fenomen al fotbalului românesc*

CUPRINS

Prefață	5
Vai, a trecut timpul... ..	9
„Nu m-am gândit c-o să ajung sportiv!“	12
Băiatul măcelarului	18
Întâmplarea chibzuiește mai bine	20
Bătălia pentru „Micul David“	24
Șutul care ucide!	27
Cele șapte penalty-uri	29
A crescut băiatul!	32
Intervine neprevăzutul.....	33
Czinczér, primul profesor	34
Primul pas în vestiarul „seniorilor“	35
În poartă: David!	37
București, București, cuib de vise	39
Tactica de joc la C.A.O.: spontaneitatea!	40
Pe cerul orădean apăruse o stea: Barátky	42
Zei îi apără tronul	48
„Mircea, mergi cu noi în Franța!“	52
„Pentru ce m-ați luat cu voi?“	54
„Leul“ din Prater și „Mielușelul“ din Oradea	56
Trebuie aruncată mănua!	58
Viața la C.A.O.	59
Zamora	63
Jucători de vânzare.....	65
Banii n-aduc fericirea	66

La București	69
Platko și Janossy	72
„Împăratul“	74
„Familia Venus“	76
În așteptarea partidei de duminică	78
Duminica jocului	79
„Blestemul“ partidelor de cupă cu Rapid	81
La Venus, am avut în față două metereze de nădejde	90
„Vicleniile“ lui Barátky și „Cometa“ Sepi Grațian	95
Tricourile Naționalei	101
Primul joc la Națională	102
Pauza nu-i un sfetnic bun	104
Vizavi de Rudolf Planicka	106
„Dracii roșii“ la București	107
Suedezi ne scot fire albe	110
Sjoberg face minuni	112
Barátky ia o hotărâre	114
Una caldă, alta rece	116
Ne descurcăm bine la Belgrad	117
„Mașinăria germană“ la București	118
Un nou duș rece: la Praga	119
Legenda	121
Conflictul Bodola – Virgil Economu	123
Plecarea spre Roma	125
Roma, 14 aprilie 1940, ora 15,00	125
Iureșul italian se dezlănțuie	127
„Mircea... unde ți-e parașuta?“	128
Lovitură de teatru!	130
Nu vreau să vorbesc despre jocul acesta!	132
Acel blestemat minut 61!	134
Se stârnește furtuna	136
Lupta s-a încheiat... protagoniștii au cuvântul	138
Nu plânge, „Binduț“!	139
„Dezastrul“ de la București se repetă la Frankfurt pe Main	142

Neuitata partidă de la Belgrad.....	144
22 septembrie 1940. Stadionul din Belgrad	145
Epilog la Belgrad... ..	147
„Il Dio“ își ia adio de la Națională	148
Oradea – la ceasul confesiunilor	149
Scrisorile „Calului“	153
Fostul selecționar unic își amintește	155
Meci Venus – Ripensia, după 35 de ani	158
Mircea David: opinii despre portarii de astăzi... ..	164
Răducanu	164
Coman	166
Aristică Ghiță.....	167
Iordache	167
Bucu, Naste, Lăzăreanu, Speriatu, Cristian	168
Ioniță	168
La ora bilanțului	169
Voi, tineri, citiți de două ori aceste rânduri	170
Epilog	173

„NU M-AM GÂNDIT C-O SĂ AJUNG SPORTIV!“

– Iată-ne, deci, Mircea David, gata să reconstituim etapele acestui drum prin viață și fotbal, un drum încununat cu o legendă!

Adâncit în gânduri, inginerul Mircea David continuă să privească pe fereastră fulguiala leneșă care a cuprins strada.

– Legendă e cam mult spus, surâde el. E drept însă că multe legende s-au născut în arenele sportive, însă mai toate au izvorât din ambiția scriitorilor de a da o notă romanțată unor vieți care nu s-au deosebit prea mult de cele ale muritorilor de rând...

Ce legende s-au ținut în jurul lui Ricardo Zamora...

Se spunea că n-ar fi acceptat în ruptul capului să primească vreun gol, că avea pregătit lângă poartă un pistol încărcat. Unii au lansat chiar versiunea că ar fi încercat să se spânzure de transversala porții, când a primit un gol... Totuși Zamora a încasat destule goluri. Era în fond și el tot un muritor cu două mâini și două picioare, nu putea face doar minuni... Dar spectatorii păreau legați la ochi sau pur și simplu refuzau să vadă golurile. Astfel legenda invincibilității lui Zamora a circulat destul de multă vreme și asta datorită spectatorilor pătimași care aveau nevoie de un mit.

– În fotbalul nostru, printre alte legende legate de virtuozitatea lui Bodola și Barátky, de șuturile năprasnice ale „calului“ Dobay care sfărtecau plasele, a existat și mai există legenda lui „Il Dio“, izvorâtă din memorabila partidă de la Roma...

– E drept, a existat și o astfel de întâmplare, dragul meu, dar mă întreb: oare ea singură ar fi fost suficientă ca să exprime trecerea prin viață a unui om?

– Categorie, nu!

– Pentru mine, continuă David cu glasul străbătut de o undă de emoție, fotbalul a fost o bucurie a vieții, deconectarea binemeritată după orele de studiu sau de lucru de la birou și din laborator. Am pășit

în fotbal cu ochii unui copil uimit de noile frumuseți pe care i le dezvăluie fiecare zi...

Mircea David închide o clipă ochii derulând sub pleoape, poate, imaginile îndepărtatei sale copilării.

Valea Largă este o micuță haltă de pe lângă Sinaia anilor 1920, unde din când în când fac popas drumeții însetați și vechea „mocăniță“ cu grupurile ei de muncitori forestieri. De la o vreme, pădurarul David răspundea mai voios la salaturile oamenilor. Cel care răzbătuse prin hățișurile războiului, redevenise omul harnic și întreprinzător, fericit că în casa lui răsare în fiecare dimineață, odată cu soarele, zâmbetul îngeresc al micului său vlăstar... Abia venit pe lume, Mircea i-a umplut casa de freamăt și voieșie. Elena, soția pădurarului, își căta mereu drum la oraș și nu uita niciodată să aducă și o mică jucărie... Copilașul creștea văzând cu ochii în aerul sănătos al codrilor de brazi și adormea în cântecul de leagăn al păsărilor din pădure... A început să meargă, copăcel, copăcel, războindu-se fără răgaz cu ursulețul de catifea și apoi cu pușorii din ogradă.

Dar Petre David schimba mereu locul, împins de demonul migrațiunii spre alte păduri mai ademenitoare... Se mută mai întâi la Comănești, apoi la Derna Tătăruș.

Viața era pândită însă de pericole în pădurea pustie, mai ales pe timpul iernii. Haitele de lupi veneau până sub ferestre, iar ghearele lor zgâriau ușa bine ferecată... Îngrijorat de soarta familiei, pădurarul a căutat în primăvară un loc mai tihnit, la Brusturi – Picleu. Dar nici aici nu a zăbovit prea multă vreme. După trei ani, și-a urcat familia și lucrurile într-o căruță și a pornit spre Căiuț. Mircea a mai crescut, rațele nu-i mai mâncau din buzunare. Avea acum și un frățior mai mic cu care se hârjonea la scaldă, în Trotuș. Dar iată că într-o dimineață de toamnă, pădurarul îmbrăcat cu cea mai bună haină a lui pășit solemn, ținându-și voinicelul de mână, pe drumul ce șerpuia spre școală.

– Numai astăzi mergi cu mine, băiete, își avertiză el odrasla. De mâine încolo ai să te duci singur. Iar peste un an o să-i arăți drumul și lui Nelu, frățiorul tău, auzi?

Mircea ridică tăcut ochii spre părintele său.

Se simțea mândru și, umflând-și pieptul, strângea și mai tare la subțioară ghiozdanul ponosit.

Știa că din acea zi înainte pornise cu pași micuți, șovăitori, pe primul drum al vieții.

Dar copilăria lui „Il Dio“ nu reprezintă decât prima filă din această poveste de iarnă pe care am hotărât s-o depănăm împreună, fir cu fir, până ce primăvara ne va alunga din casă, îmbiindu-ne cu brațele încărcate de ghiocei.

Se ridică brusc din fotoliu și se îndreaptă spre bibliotecă. Caută o vreme cu mîgală – sunt sute și sute de volume în diverse limbi – și se întoarce cu un album masiv pe care îl deschide la o pagină numai de el știută. Am acum în fața ochilor o fotografie purtând pecetea anilor. Din petecul de carton, datat 1925, îmi surâde un băiețuș firav și sfios, cu o șapcă de licean pe cap.

– Asta e o poză de pe vremea când tata m-a înscris la liceul *Emanoil Gojdu* din Oradea, rememorează interlocutorul meu. Uite ce ochi de viezure speriat am! Nici nu-i de mirare. Vedeam pentru prima oară Oradea și orașul mi se părea atât de uimitor, de fantastic, încât mă învârteam pe străzile lui dezorientat, ca un fluture amețit de soare, în prima zi a primăverii... Liceul se afla pe malul Crișului Repede, iar internatul lângă gară, la o distanță de aproape doi kilometri. Programul era organizat cu rigurozitate, de la cinci dimineața, până la nouă seara, când puneam capul istovit pe pernă. Pedagogii, deși ne tratau cu „domnu’ elev“, aveau ochi și la ceafă și ne pedepseau cu severitate pentru cea mai mică abatere. Ne aflam, de fapt, ferecați într-un fel de cetate străjuită de ziduri groase și înalte și singura oază de lumină și bucurie rămânea curtea. Ea era pentru noi raiul pe pământ. Un rai de aproape două mii de metri pătrați, unde ne zbenguiam în recreații și unde învățam după-amiezele, pe bănci lungi de lemn, umbrite de nuci și castani...

Tot în această curte cu un bătrân dud la mijloc, din care se înfruptaseră toate promoțiile de la *Gojdu*, mă voi întâlni, de altfel, și cu primul teren de fotbal din viața mea...

– Deci liceul ți-a oferit primul prilej ca să îndrăgești sportul...

– El mi-a dat impulsul necesar, pasiunea, speranța. Iubeam însă și până atunci natura, jocurile, mișcarea în aer liber, ca orice copil. Când mergeam la Trotuș, la pescuit, cu fratele meu Nelu și cu alți băietani, saream în lungime în mîlul râului, ca să aterizăm pe moale. Apoi, când ne-am mutat de pe Trotuș la Brusturi, s-a nimerit să avem

NAȚIONALĂ. GLORIE FĂRĂ NOROC

*Generația de la Guadalajara s-a născut
la Londra și s-a destrămat la Helsinki...*

CUPRINS

Prefață	5
Ce-ar fi fost dacă	9
Mexicanii	13
Capitolul 1. Necula Răducanu	15
Cum a ratat postul de titular în Mexic	15
De trei ori în cartea recordurilor	18
De ce nu a ajuns la Universitatea Craiova	18
Calificare ratată din cauza lui Rică	19
Fotbalist la 57 de ani	20
Capitolul 2. Lajos Sătmăreanu	22
Cum l-a „românizat“ Ilie Savu	23
Integralistul	24
În istoria Stelei	27
Capitolul 3. Nicolae Lupescu	28
A beneficiat de „deschiderea“ comunistă	29
De ce nu mai merge în Giulești	30
Un titlu cât o viață	31
Capitolul 4. Mihai Mocanu	33
Constăneanul pentru care nu a existat Farul	34
O triplă de legendă: Petrolul-Liverpool	35
Chin în ultimii ani ai vieții	37
Capitolul 5. Cornel Dinu	38
Dinamo în cuget și simțiri	39
Coșmarul Kosice	40
Un gest unic	41
13 ani sub tricolor	42
Lovituri în serie	43
Capitolul 6. Dan Coe	44
Cine a fost Dan Coe?	44
Momentul de glorie în Giulești	45
Giuleștiul i-a închis ușa în nas	46

Învingătorul lui Eusebio	47
Germania, punct final	48
Dosar închis	49
Capitolul 7. Emeric Dembroschi	51
Un maramureșean lansat în Moldova și stabilit în Banat	52
A refuzat tentațiile Capitalei	53
Cu Grecia, un gol cât o calificare	53
O finală de pomină: Poli – Steaua	55
Amintiri din Bacău	56
Capitolul 8. Nicolae Dobrin	57
Descoperit pe Maracana	57
Veteran la 21 de ani	59
Înduplecat să revină	60
Mister și după 44 de ani	61
Real Madrid, marele regret	62
O școală de fotbal, o școală de viață	64
Dincolo de lumina nocturnei	65
Escapadele Târgoviște și Botoșani	66
În loc de epilog	67
Capitolul 9. Florea Dumitrache	68
„Explozie“, apoi dispariție la doar 26 de ani	69
Cântecul de lebedă	70
A vrut să-l ia Juventus	72
A deschis drumul spre Mexic	72
Idolul urmașului lui Maradona	73
Capitolul 10. Radu Nunweiller	75
„Creierul“ lui Angelo	76
Primul pion al Corvinului	77
Bătrâna Doamnă l-a dezamăgit	79
A rămas alături de Mircea Lucescu	79
S-a retras în fața a 100.000 de spanioli	80
Capitolul 11. Mircea Lucescu	82
Vis de stelist	83
Corvinul i-a schimbat viața	84
Momentul care a stricat o mare echipă	85
La națională, direct din Divizia B	87
Un documentar de 16 ore	88
Direct pe masa de operație	90
Cel mai în vârstă campion al României	90

Capitolul 12. Mihai Ivăncescu	92
20 de ani în slujba Brașovului	93
Mereu în spatele lui Sătmăreanu	93
Erou în meciul cu Espanyol	94
Amintiri dramatice despre Năftănăilă	95
În fiecare an, amintiri despre Mihai Ivăncescu	96
Capitolul 13. Augustin Pax Deleanu	97
Steaua, prima dragoste	97
Colegul de cameră al lui Dobrin	99
Dinamo i-a deschis porțile naționalei	99
Un titlu pentru Dinamo	100
Capitolul 14. Vasile Gergely	102
Familie de fotbaliști	102
Dinamo l-a „propulsat” în Germania de Vest	104
De ce a fost decorat de Gheorghiu-Dej, dar nu și de Băsescu	104
Capitolul 15. Ion Dumitru	106
Egalitate Rapid – Steaua	107
Cea mai ciudată decizie	107
A făcut istorie în Cotroceni, alături de Dinu	108
Debut exploziv la 20 de ani	109
De ce a pierdut zeci de selecții	111
Se bucură de fiecare zi	112
Ar fi putut fi înlocuitorul lui Cruyff	113
Finalul aparține suporterilor!	113
Capitolul 16. Alexandru Neagu	115
O viață... dar ce viață!	115
Din Rahova, linie directă spre Giulești	116
Eroul de la Guadalajara	117
Beckenbauer nu-l uită	117
Ratarea din finala Cupei	119
Taifun în viața personală	120
Neagu va fi iarăși idol în Giulești!	121
Capitolul 17. Gheorghe Tătaru	122
În umbra fratelui mai mare	123
Agonie și extaz	123
Eterna rivalitate, în alte haine	124
Regăsire după zeci de ani	125
În istoria stadionului Ghencea	126
Cum a ajuns în Mexic	126

Capitolul 18. Marin Tufan	128
Șase goluri într-un 3-3	129
Dat afară de partid.....	130
Un singur „port“ ca antrenor.....	131
Fiul, pe urmele tatălui	132
Capitolul 19. Flavius Domide	133
Domide, numitor comun	133
În tribună, alături de Dobrin	134
A opta minune a lumii cu Feyenoord	135
Nu mai vrea să audă de UTA	137
Diferențe ca de la cer la pământ	138
Capitolul 20. Nicolae Pescaru	139
19 ani pe teren!	140
Pe banca tehnică	141
Regrete tardive	142
Sănătatea, înainte de toate.....	143
Capitolul 21. Stere Adamache	145
Viitorul, rampa de lansare	145
„Zimbrul“ l-a făcut „Baron“	147
Incredibila șansă din Mexic	148
Meciuri de legendă, meciuri de coșmar	149
De ce Brașovul?	151
„Nu mă uita“	151
Capitolul 22. Gheorghe Gornea	152
Patru ani de vis	153
Bănuț de lucruri necurate.....	154
Cel mai bun an	155
Capitolul 23. Angelo Niculescu	157
Naționala, vis nerealizat	157
Primul titlu din istoria lui Dinamo	158
A beneficiat de dezastrul de la Zürich.....	159
Explicațiile președintelui	160
Prea târziu... prințul deșertului	161
Capitolul 24. Fiecare are povestea lui	162
Capitolul 25. 22 de amintiri legate de Mondialul Mexican	169
Generația Guadalajara s-a născut la Londra	
și s-a destrămat la Helsinki...	177
Breviar	179

CE-AR FI FOST DACĂ...

Ideea acestei cărți mi-a venit în urma citirii unui interviu pe care domnul Cristian Gațu, președintele Federației Române de Handbal l-a acordat unui ziar. Așa am aflat că, la 40 de ani de la ultimul din cele patru titluri cucerite, domnul Gațu intenționa să-i convoace pe foștii campioni mondiali de handbal ai României pentru câteva zile de depănat amintiri. Același domn Gațu spunea că, de fapt, ar vrea ca la festivitate să vină toți campionii mondiali ai României din perioada 1961-1974, fiindcă dintre cei 39 de idoli ai semicercului mai sunt în viață numai 27. Mai mult, preciza domnul Gațu, dintre cei 14 handbaliști care au câștigat primul titlu mondial, în 1961, mai sunt în viață numai 5.

Atunci m-am gândit la generația Mexic 1970. Oare ce mai fac acei oameni care au scris o pagină de istorie pentru fotbalul românesc, ajungând pentru prima oară la un Mondial după meciuri preliminare? De Lucescu, de Dinu și de Necula Răducanu știe toată lumea. Cine mai știe de Adamache, de Gornea, de Gergely... și de toți ceilalți până la 22, numărul fotbaliștilor care au fost în lotul nostru în Mexic? Cum au reușit ei să profite de statutul de mare vedetă pe care îl dobândiseră nu numai prin calificarea la Mondiale, ci și prin faptul că jucau cu toții la mari cluburi ale vremii? Cui i-a surâs destinul și cui i-a închis viața ușa în nas?

Această carte nu se dorește a fi biografia niciunuia dintre eroii de la Guadalajara. Există articole bine documentate despre fiecare dintre cei 22, despre momentul 1970 din viața lor și, mai ales, despre ce a urmat în cariera lor. Unii s-au realizat, alții au murit în mizerie... unii continuă să fie pe prima pagină a ziarelor, alții trăiesc într-un deplin anonim.

IRPIS | We know football

Toate cele de mai jos s-au mai scris, s-au mai auzit, s-au mai văzut în vreun reportaj rătăcit la televiziune sau pe blogul vreunui fan al lui Dobrin, Dinu sau Dembroschi, ori al unei echipe ca FC Argeș, UTA sau FC Brașov. Intenția mea a fost să strâng la un loc toate aceste informații, toate aceste povești și destine, creionând o imagine clară a tuturor eroilor din Mexic 1970.

Pentru cei mai tineri, pentru care fotbalul românesc începe cu Hagi și se termină cu Mutu, să spunem că ani de zile sportul cu mingea rotundă a avut alte etaloane... Puștii voiau să fie Dobrin, să dea cu capul ca Dumitrache, să se arunce în atac precum Dumitru, să deposeze ca Dinu, să apere uneori dumnezeiește precum Răducanu sau să li se spună „eroul din Colentina”, ca lui Neagu – „eroul de la Guadalajara”.

Cei care nu au cunoscut „binefacerile” comunismului și ale partidului unic vor crede cu greu că cele ce urmează au fost posibile. Cum să nu poți să pleci să joci în străinătate? Cum să refuzi echipe ca Real Madrid, Juventus Torino sau FC Barcelona? Cum să se realizeze unul dintre cele mai importante transferuri din istoria fotbalului românesc, cel al lui Dobrin de la FC Argeș la CS Târgoviște, în schimbul unei sume cu care s-ar fi putut cumpăra o Dacia? E ca și cum Messi ar pleca acum de la Barcelona la Manchester City, să spunem, pentru... 10.000 de euro!

Erau vremuri cu stadioanele pline! Da, am trăit astfel de vremuri! Cum la televizor se difuza doar un meci pe etapă, fanii erau nevoiți să meargă pe stadioane pentru a-și vedea favoriții! Erau vremuri în care „muzica” unui stadion era dată de emisiunea *Fotbal minut cu minut*, pe care fanii o ascultau în timp ce urmăreau meciul echipei de suflet. Iar „Minoiu, Minoiu”, nu era doar o vorbă de duh, preluată și spusă acum de unii care habar nu au cine a fost Minoiu, ci chiar reprezenta, pentru iubitorii fotbalului, semnul că pe un stadion s-a marcat, iar comentatorul respectivului meci îi cere realizatorului și coordonatorului emisiunii radiofonice, Gheorghe Minoiu, permisiunea de a intra în direct și a relata golul...

Fotbaliștii de atunci erau priviți ca adevărați eroi, dar nu pentru că ar fi realizat mari fapte de vitejie, ci pentru că fotbalul era, pe vremea aceea, unul dintre ultimele bastioane ale divertismentului care mai era permis în România. Mergeai la un meci de fotbal ca la un spectacol, pentru că la televizor vedeai din ce în ce mai puține, iar altfel de manifestări nu prea mai erau permise.

Da, fotbaliștii erau plătiți mai bine decât oamenii de rând, terminau facultăți sau universități la fără frecvență (la propriu, nu la figurat...), vedeau țări străine, aveau diurnă (adică valută, ceea ce puțini români puteau deține), erau personaje cunoscute care aveau acces la lucruri interzise imensei majorități a românilor, dar nimic nu se compară cu ce este astăzi. Un salariu mai bun însemna, teoretic, dublul unui salariu mediu de atunci... să spunem că undeva, la 1.000-1.500 de euro (actuali) pe lună. Mai existau prime de meci, dar, cu excepția celor de la cluburile mari, ele erau mai mult simbolice.

Fotbaliștii erau răsfățați, dar atât. Unii, puțini la număr, au știut să folosească aceste avantaje în folosul lor, pe termen lung. S-au descurcat foarte bine în acele vremuri, nu au irosit nimic din ce au strâns, și acum fac în continuare parte dintre Seniorii fotbalului românesc. Alții au sperat că vor fi răsfățați toată viața, dar nu s-a întâmplat așa. Prima oară când au fost lăsați din brațe, s-au prăbușit... puțini au mai avut forța de a se mai ridica și de a o lua de la capăt...

Am numit această carte „Generația pierdută“ pentru că puțini mai sunt cei care își amintesc de ei... Acum se vorbește de „Generația de aur“ a lui Hagi și Gică Popescu, de „Generația ratată“ a lui Mutu și Chivu, dar oamenii au uitat de Dobrin, de Dumitrache, de Domide, de Mocanu și de ceilalți. În alte condiții, ei ar fi putut fi cu adevărat o generație de vârf a României! Dar așa au fost vremurile.

Revenind la carte, m-am gândit de la început că fiecare dintre cei 22 merită un capitol aparte. Dar în ce ordine să îi prezint? După notorietate? După performanțele realizate în ultimii 30 de ani? După echipele de club la care evoluau? După vârstă? După numărul pe care l-au purtat pe tricou în Mexic?

Până la urmă am ales să recurg la o prezentare „în ordinea numerelor de pe tricou“. În definitiv, e foarte greu să-i separi pe cei care au făcut istorie la Guadalajara, așa că prezentarea în ordinea numerelor pe care le-au avut în Mexic mi s-a părut a fi cea mai echidistantă.

LBRIS

We know
books

Stefan Dobay

ȘUT... GOOOOL!

*I se spunea „Calul”: primul golgheter
român de talie internațională*

CUPRINS

Fabrica de goluri	5
Amintirile nu mint.....	9
Copilăria	12
1920 – Începuturi sportive	15
1924 – Prima echipă: Unirea C.F.R. Primul meu meci oficial	21
1930 – În echipa națională	29
Intermezzo bucureștean	38
F.C. Ripensia	41
1931 – În haină militară	49
1932 – Turneul din Franța.....	56
O primăvară cu surprize.....	71
1933 – Anul consacrării	73
Anul Nou pe meleaguri franceze	77
Turneul din Olanda	81
Cupa Balcanică	87
Meciul Elveția – România	95
1934 – Campionatul Mondial de fotbal – Triest	97
Pe arena Venus	97
O partidă hotărâtoare	100
România câștigă Cupa Europei Centrale	107
1935 – Un an al încercărilor	109
Erfurt, orașul florilor	111
În „Țara fragilor sălbatici“	112
România învinge Polonia.....	114
1936 – Un an rodnic	116
Cupa României și Campionatul național	116
Balcaniada	117
Calmul britanic învinge	118

Întâlnirile cu Ferencváros și cu Naționala Ungariei	118
1937 – Al patrulea titlu de golgheter	120
Punct contra punct	121
Continuă cursa pentru Cupa României din 1937	122
1938 – Al treilea Campionat Mondial de fotbal	124
Cupa Europei Centrale	127
Răsfoind un album	131
Bogdan a eliminat echipa Újpest, în minutul 90	132
Pentru a zecea oară, titlul suprem poposește la Timișoara	134
Din nou România – Iugoslavia	136
De 40 de ori în echipa națională	137
1939 – Ultimul gong	139
Soarta meciului a fost în mâinile mele	142
Fotbal „Made in England“	144
Venus și F.C. Rapid – Vedete	148
Squadra Azzurra la București	148
Se adunau norii negri	150
La capătul drumului	151

COPILĂRIA

Anii copilăriei, înainte de a le fi priceput rostul, au rămas în urmă undeva prin iarba din Dumbrăvița, localitate în care m-am născut.

În 1916, în timpul Primului Război Mondial, mi-am pierdut tatăl.

Mama, rămasă cu doi copii, a fost nevoită să-și caute de lucru. Încă nu se vindecaseră rănila războiului, când, de la Caransebeș, ne-am mutat la Timișoara, în „Fabruck“, cum i se spunea într-o limbă germană stricată cartierului de fabrici al orașului.

Familia mea era alcătuită din: bunica, mama, eu și Ernest, fratele meu. Eu, cel mai tânăr vlăstar din casă, eram atunci în clasa a treia primară. Fotbalul încă nu exista pentru mine. Nici măcar nu-i observam pe copiii care se jucau cu mingea la școală, în pauză. Peste un an, ne-am mutat pe o stradă din apropierea gării mari, într-o locuință de trei camere și baie, situată la etajul II. Trecusem în clasa a patra. Dirigintele era un profesor bătrân, Peter Bachman, om blând, cu o mustață respectabilă. Atunci când cânta cu noi, deschidea o gură atât de mare, încât i se vedeau toți dinții, ca două potcoave de iască.

La 1 Mai, toată clasa, împreună cu dragul nostru profesor, făceam o excursie la Pădurea-Verde. Toți eram curat îmbrăcați, cu uniformele călcate, ca pentru sărbătoare. Până la Gara Fabrică ne duceam cu tramvaiul, iar de acolo, pe jos. Pe drum, râdeam, vorbeam și cântam cum fac de obicei copiii. Până să ajungem la pădure mâncam sandviciurile aduse de acasă. Apoi, ne distram fiecare după pofta inimii. Unii alergau după un fel de minge confecționată din cârpe, îmbrăcată în ciorap; se împingeau, se îmbrânceau, se trăgeau de haine și se trânteau pe jos. Luptau pentru ea, cu toate puterile și prin orice mijloc. Consecința? Toți se alegeau cu uniforme murdărite, rupte, agățate, sfâșiate și fără niciun nasture.

L
B
R
I
S
We know books

Nu mi-a plăcut jocul. L-am urmărit câteva vreme, apoi m-am dus spre inima pădurii să adun ciuperci și iască. Treceam prin lumi-nișuri, peste rădăcini mari de copaci cu vârfurile aruncate spre cer.

Întoarcerea din Pădurea-Verde era la fel de veselă și zgomotoasă. Alte glume, alte cântece, pe care domnul profesor Bachman, molipsit de zburdălnicia noastră copilărească, le cânta împreună cu noi.

Sosise și luna iunie cu sfârșitul anului școlar.

Mama avea o rudă în comuna Șag, pe unde trec apele Timișului. Am plecat împreună cu fratele meu, să petrecem vacanța acolo. Când am ajuns, secerișul se terminase și începuse treieratul. Câmpia imensă ne învăluia în frumusețea ei galbenă, mirifică, nostalgică. Peste tot clăi de paie strălucitoare. În depărtare o cumpănă de fântână singuratică. Și liniște, multă liniște.

Grădina din spatele casei, plină de pomi încărcăți cu fructe, se întindea până în albia Timișului, astfel că zilnic făceam baie, după ce apa se încălzea de dogoarea soarelui. Timișul cu apa lui clară, cristalină, cu nisipul fin era ademenitor.

Aici pe malul apei veneau copiii din sat și se încingea jocul, un fel de oină. Fetele, în schimb, aveau o minge mare de cauciuc, jumătate roșie, jumătate albastră, pe care o aruncau în aer, din mână în mână. Mingea asta îmi plăcea! Era elastică, sărea bine și se rostogolea departe.

În gospodăria unchiului se afla și Rigo, un armăsar alb, din rasa Lipițan, cu o coadă stufoasă și lungă până la pământ, picioare puternice și totuși fine, crupa frumos arcuită și un cap superb, pe care îl ținea mereu ridicat, scrutând parcă îndepărtata zare. Când ploile desfundau drumurile, iar caii nu răzbeau să tragă căruța, îl înhăma pe Rigo ca s-o urnească din loc.

Felul cum alerga Rigo stârnea în mine, de fiecare dată, o nespusă admirație. Bătea câteva clipe cu copita în pământ și apoi, fără un motiv anume, pornea într-un trap amețitor, cu coama fluturând în vânt, ca o vijelie ce nu putea fi oprită. Imaginea năprasnicilor lui alergări a lăsat o amprentă decisivă asupra formației mele de jucător.

Absolvind cele patru clase primare, mama a vrut să mă dea la gimnaziul de stat. Dar, din lipsă de locuri, a fost nevoită să mă înscrie la *Piariști*, liceu aparținând unui ordin ecleziastic romano-catolic.

Aici am văzut eu pentru prima dată mingea de fotbal care, pentru mulți dintre noi, era o raritate. Nu avea acces la ea decât o parte din elevi, pentru că era prea scumpă.

În recreație, aceștia dominau curtea școlii cu jocul lor tabu. Nimeni nu avea voie să le atingă „obiectul“.

Trăgeau șuturi puternice cu mingea de rupeau crengile nucilor uriași care împrejmuiau curtea școlii.

– Oreeemus! exclamau îngroziți reverenții.

Mi-ar fi plăcut mult să dau și eu cu piciorul, așa, cu sete, într-o minge. Dar nu aveam cum să încerc.

Din ziua aceea însă, în mine a început un neastâmpăr. Abia așteptam să îmi fac lecțiile, pentru ca apoi să mă duc la joacă.

Cartierul nostru, bătrânul „Iosefin“, prin care trecea tramvaiul, era despărțit de cartierul „Elisabetin“ de peste drum de un bulevard larg, care forma o adevărată graniță între cele două mahalale cu copii mulți, între care aveau să se poarte îndelungate și neuitate întreceri de tot felul. Aici, în Elisabetin, peste drum de casa noastră și de blocul restaurantului „Élite“, era un părculeț. În acest părculeț mi-am petrecut copilăria. Până la cinci după-amiază era păzit. După plecarea paznicului, noi, copiii, îl transformam într-un imperiu liber și gălăgios. Prin părculeț erau alei, drumuri de trecere, brazde, ronduri cu flori, boschete, pomi, bănci, coșuri pentru hârtii, stâlpi pentru iluminat electric și, nu de puține ori, foarte multă lume.

Acest complex de obstacole nu ne-a împiedicat însă să practicăm zilnic unele jocuri, să alergăm sau să „batem“ mingea. În toiul jocului, nimeni nu mai ținea socoteală de nimic. Mai ales când jucam fotbal! Atunci era pericol mare mai ales pentru trecători.

Ne jucam până ce se-ntuneca. În fiecare seară aveam un alt program. Ne jucam de-a „Pandurii și haiducii“ și trebuia să ne ascundem în orice loc al părculețului. Între boschete, printre flori, în copaci, după stâlpi, și chiar în spatele băncilor cu îndrăgostiți... Și haiducii urmau să fie găsiți de panduri!